

Füzes Krónika

AZ ÖSSZEFOGÁS FÜZESABONYÉRT EGYESÜLET KIADVÁNYA

Tisztelt Olvasóink!

2016. október 23-án ünnepeljük az 1956-os forradalom 60. évfordulóját. Ennek a kiemelten fontos eseménynek köszönhetően jelenik meg elsődlegesen a Füzes Krónika ezen a hétvégén! Bócsi János az ÖFE tagjaként és a Füzes Krónika szerkesztőségében legfőbb segítőként vállalta, hogy hosszas és részletes gyűjtő munkájának eredményeként egy nagyobb terjedelmű írásával emlékezzünk lapunk hasábjain 1956 történetéről. A másik indoka kiadványunk október végi terjesztésének a szeptember 3-án nagy érdeklődés mellett sikeresen megrendezett IX. Füzes Fesztivál. A www.fuzeskronika.hu honlapunkon és az Összefogás Füzesabonyért Egyesület Facebook oldalán látható képekből osztunk meg Önökkel a Füzes Krónika címlapján és hátoldalán néhányat a teljesség igénye nélkül.

Lapunk következő száma terveink szerint év végén, vagy 2017. januárjában jelenik meg, amelyben egyebek mellett Nagy Csaba polgármester, az FSC elnökeként reagál majd röviden a helyi versenysporttal foglalkozó írásainkra. Feltétlenül foglalkozunk az ÖFE megalakulásának 10. évfordulójával és a Füzes Krónika szintén 10. jubileumával. Október 23-ra méltó ünnepelést, a közelgő november 1-re pedig meghitt emlékezést kívánva ajánlom figyelmükbe kiadványunkat!

Wenczel Árpád felelős szerkesztő

Füzesabony - 1956

„Cinkos gyanúját ne vállald
a jövő nemzedék előtt.
A számonkérésnél légy tiszta!
Azt várják tőled ők”
(Írta: Sziklai János,
1956 októberében)¹

1956 emlékére

Ezzel az írással emlékezek az 1956-os forradalom 60. évfordulója alkalmából azokra az országos, megyei, de legfőképpen füzesabonyi hősökre, akik példát mutattak arra, hogy az akkori elnyomó-rendszer ellen miként kell fellépni. Mindig is vitatéma volt a forradalom, vagy ellenforradalom kifejezés használata. Az 1989-es esztendő ezt végérvényesen eldöntötte, miszerint Pozsgay Imre is elismerte az 1956-os eseményt olyan forradalom volt egy rendszer ellen, amit a nép már nem tudott elviselni. Ez az év mérföldkő a megítélésben! Politikai változások zajlottak Magyarországon, melyek nagymértékben hozzájárultak, hogy az 1956-os események kutathatóvá váltak.

(folytatás az 2. oldalon)

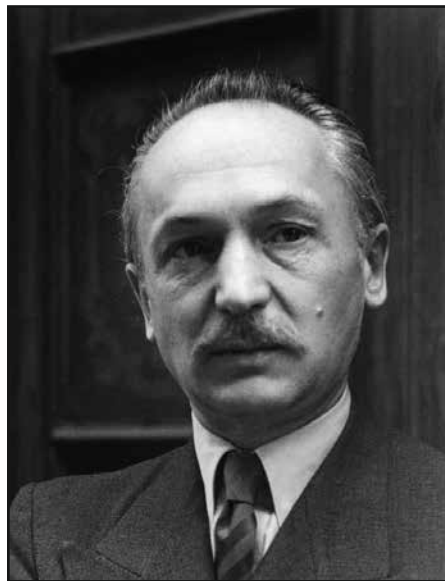

Írásomban mindig az akkori szóhasználatot használtam a forradalom vagy ellenforradalom kifejezésben. Azóta eltelt 27 év, ezalatt nagyon sok publikáció jelent meg e témában. Ezekkel most nem foglalkozom, mint azzal sem, hogy saját véleményemet írjam le. Legfőképpen levéltári források, könyvek és szemtanúk emlékezései alapján szeretném rekonstruálni az eseményeket.

Heves megye 1945 előtt és utána is alapvetően agrárjellegű vidék volt. Az északi részekben erőszakos iparfejlesztések történtek. Természeti kincsek kiaknázása céljából nyitottak bányát illetve üzemeket. Így is munkaerő felesleg volt a megyében, ezért tömegesen kényszerültek emberek Borsod, Nógrád megyék gyáraiba dolgozni. A mezőgazdaság súlyos múltat örökölt, hiszen az 1945 előtti birtokmegosztás az országos átlagnál is aránytalanabb volt. Súlyosbította a helyzetet, hogy az északi részeket erdők borították, így aztán ott még kevesebb munkaerő kellett. Az agrárlakosság a létminimum környékén élt, sokan kényszerültek napszámba menni. A déli területeken tudta kielégíteni az 1945-ös földosztás az igényeket, de az erőszakos szövetkeztetés, beszolgáltatások, központi tervteljesítések nagyon sok szenvedést hoztak az itt élők számára. A szellemi életet meghatározta a katolikus egyház súlya, hiszen 1004-től Eger egyházmegyei központ volt és az északi régió legkiemelkedőbb kulturális központja. Több elemi és középiskolával rendelkezett és két főiskolának is otthont adott: a Hit tudományi Főiskolának és az Érseki Jogakadémiának. Radikális változásokon mentek keresztül az iskolák az államosítás során. 1949-ben kisajátították a Líceum épületét, ott pedagógiai főiskolát hoztak létre, a megyében ez volt az egyetlen felsőoktatási intézmény. Politikai arculatát, ha megnézzük a megyének, mindkét választáson fölünyes győzelmet arattak a keresztény „parasztpártok” a baloldali pártok felett. Iparosabb területeken - a beláptátfalvi és a pétérvásárai körzetben viszont a kommunisták voltak többségben, míg a déli részekben a Kisgazda Párt.

A szovjet diktatúra kiépítése sem ment zökkenőmentesen, erre jó példa volt a gyöngyösi Kiss Péter Szaléz, aki áldozatul esett ennek a törekvésnek, illetve a Keresztény Ifjúsági Mozgalom (KEDIM), aki a polgári demokrácia mellett agitált - egy szerűen likvidálták, büntetőjárást indítottak ellene. A szerzeteseket koholt vádak alapján ítélték el. Egerben 1956 nyaráról indultak el különböző mozgalmak, változásokat sürgetve. Immáron sokkal kritikusabb hangvételben tettek, mint előtte. Október 18-án értelmiségi összejövetelre került sor a Hazafias Népfrent és a TIT szervezésében a szakszervezeti székház kultúrtermében, ahol több mint 400-an vettek részt. Rákosi Mátyás többé nem térhet vissza a magyar politikába ezt többen hangsúlyozták. De október 20-án is hasonló ankéra került sor, a meghívott vendég Aczél Tamás íróval, aki a Nagy Imre köré tömörülő értelmiségiek egyik vezére volt. Ezt követően 21-én az egri főiskola is csatlakozott Bíró Lajos tanársegéd vezetésével azon főiskolákhoz ahol megalakították a Kossuth kört. Itt kimondták a DISZ-hez való viszonyukat, az érintettek kezdeményezték a szegedi egyetemisták által létrehozott MEFESZ (Magyar Egyetemisták Főiskolások Szövetsége) való belépést. Továbbra is a marxizmus- leninizmus volt az eszmei alapja az ifjúsági pártoknak. dr. Némedi Lajos az akkori főiskola igazgatója is egyetértett a 12 pontos követelésekkel.² Itt tettek említést, hogy „Pesten valami tüntetés készül.”³ Az ellenforradalom első napján csak elszórtan jelentkeztek a pesti események hatásai Heves megyében. Még igazából nem volt kézzelfogható, mi is készül. Elsőként Boldogon és Tarnaleleszen végeztek foglalásokat a termelőszövetkezeteknél az ellenforradalmárok. Ezek elsősorban földfoglalásban nyilvánultak meg. Október 23 várokozással telt el és 25. is. Valószínű, hogy többen a fővárosi események alakulását és a megyei eseményeket szemléltek, csupán feszült várakozásról lehetett beszélni.⁴ Csak a főiskolások hallgatták hangjukat, Nagy Pál egri hallgató a MEFESZ gyűlésről hazatérve követelte az oktatás reformját: a katonai oktatás és a kötelező testnevelés megszüntetését, valamint a marxista tárgyak csökkentését. Az orosz nyelv használata nem került előtérbe, mert már akkor fakultatív volt.⁵ Középiskolákban

munkásküldöttek jelentek meg és az egri tétlenkedést tapasztalván elégedetlenség alakult ki bennük. 25-én délután már több ember szovjetellenes szavakat skandált, majd ledöntöttek az akkori népkerti (ma érsekkerti) szobrot. Ezt követően a 12-16 év körüli gyerekek a főiskola elé vonultak és ott az iskola hangszóróján keresztül mérséklekre intették őket. Minden forrás azt állítja egybehangozva, hogy az események középpontjában az Egri Pedagógiai Főiskola állt. A 23-i események után sorra alakultak át a pártok. A Nemzeti Parasztpárt ideiglenes szervezőbizottsága 1956. november 30-án kezdte meg munkáját, majd 31-én Vajdahunyad várában újjaalakult. Itt Illyés Gyula javaslatára a pártelnök helyett egy intéző bizottságot hoztak létre a párt fölő, amelynek tagjai kivétel nélkül népi írók voltak. Ebben a testületbe került be Remenyik Zsigmond (dormándi) származású író.⁶ Az 1956-os forradalom napjaiban a többpártrendszer gondolata került előtérbe, még pedig azzal a céllal, hogy egyre több politikai irányzat kapcsolódjon be a politikai küzdelmekbe.⁷

Remenyik Zsigmond⁸

Milyen problémák foglalkoztatták a füzesabonyiakat, akkor a Népújág szerint? Elégedettek az emberek mostanában a falvakban? Jó a termés, lesz bőven kenyér, jó áron veszi át az állam a felesleget, biztató a kukorica, ami azt jelenti, hogy a kenyér mellé szalonna is kerül? De, ha jól körülnéz az ember, akad panaszkodni való. Most a füzesabonyiak panaszának adunk hangot az újságban, azzal a „már” készen van az alapozás (telepi

iskola), a pince, örült a lelkük, mikor odavitté az építővállalat az anyagot, - de milyen korai volt az öröm! Mert, ahogy odavitték, szépen el is szállították más munkahelyre. Pusztul az alapozás, „olvad” az anyag-jövőre sem lesznek kerek két esztendőmuk az osztályok, nem lesz jobb a tanulmányi eredményjegyzéssel. Hiszen annyit mulasztottak el hozzátenni még az elején: tudjuk mi, hogy sok mindent elvitt az ellenforradalom, azt is, hogy nehéz helyzetben van az ország, de azért... Nagyon szerencsétlen körülmények között épülnek a füzesabonyi iskolák. Az egyiknek kétszer húzták fel a falát, mert először nem sikerült. Az átvételnél is voltak hibák, pedig kerek két esztendőig épült az egész. Csak legalább olyan jó lenne, mint amilyen soká készült, de hát arról már nem is szólnak egy szót sem, egyszerűen örülnek, hogy egyáltalán kész. Most épül a másik, az új telepen. Egy éve meg a másikban már rohamokkal kezdték az alapok ásását, s vannak összezsúfolva, - hogy képtelenség alaposan foglalkozni egy-egy gyerekkel. A napokban olvastam az egyik újságban, hogy a nagy költséggel átalakított Hungáriát Pesten újból átalakítják, hogy a Vendéglátóipari Vállalat egymásután építette át a már többször átalakított üzleteit. Szeretném javasolni, követelni a füzesabonyiak nevében, vessenek véget erélyes kézzel ennek az építkezési mániának, mert nagy cukrászdákban, kávéházban is lehet enni-inni, de tanítani ilyen körülmények között nem Eldugult a község egyetlen artézi kútja az iskola építkezésénél. Hoztak kútfúró munkásokat, hogy megjavítsák. Készülgettek, a tisztítás, türelmesen nézték a Füzesabonyiak, bár türelmüket erősen kikezdte a besenyőtelkiek itt-ott elejtett megjegyzése: „nem lesz már nektek se vizetek, úgy, mint nekünk. Mert nálunk is ezek dolgoztak, aztán mind a három kút tönkrement, nem is engedték, hogy hozzá nyúljanak a negyediekhez, mert az úgy rosszan is több vizet adott, mint a három megjavított összesen! A „sors”, úgy látszik, látóki erővel ruházta fel ez esetben a besenyőtelkieket, mert bevált a jóslat. Befejtették a javítást, a járási tanács kifizette érte a 39 ezer forintot, s a kút kevesebb vizet adott, mint előtte. Azóta ha kisgyűlést akar valaki tartani, keresve sem találja jobb helyet, mint a község kútját, mert ott, állandóan álldogál öt-hat ember, este még több, s nem is kis ideig, hisz legalább 10 perc kell, míg egy vödör megtelik.

Nincs építőanyag, nem új probléma, nem is azt kutatják az abonyiak, hogy miért nem hozat be többet az ország, - csak egyet nem értenek - miért van Szihalmon és Kálban, illetve ott miért lehet többet és többször kapni. Hiszen Füzesabonyban nem csak a helyiek vásárolnak, hanem három-négy község a környékből. Így ha a füzesabonyiak akarnak vásárolni, kénytelenek átmenni háromszor-négyszer Szihalomra, mert ott sűrűbben van. Persze a fuvar alaposan megdrágítja az amúgy sem olcsó fűrészelt árut. Azt mondják, megértik, hogy kevés

Füzesabonyi események helyszínei:

Kolumbán kastély, Hadkiegészítő Parancsnokság épülete.¹¹

Karhatalom AVH („csillagbörtön”) épülete.¹⁰

A szobor háta mögött a rendőrség épülete¹²

Füzesabonyi (szövetkezeti bolt, községháza, óvoda, kápolna), 1955¹³

van, de miért nem lehet azt a keveset igazságosabban, arányosabban elosztani. Kérésünkre a Tüzép tudna felelni, sajnos az még hallgatott addig róla. Csak három panasz. Füzesabonyban most ezt tartják a legégetőbbnek, s mikor elmondják, végeztül még egyszer megismétlik: tudjuk, hogy nehéz helyzetben van az ország, de csakugyan nem lehetne segíteni rajtuk?⁹

1954 májusában adták át a művelődési házat, itt mutatták be elsőnek a János Vitézt, Okáli Artúr vezetésével.

Október 23 után a Füzesabonyi járás észak-keleti községeire szintén nagy hatással voltak a borsodi-, mezőkövesdi

események, itt ugyanis 25-én lefegyverezték a kiegészítő parancsnokságot, kiszabadították a rabokat a börtönből. Füzesabonyban egészen 26-ig kellett várni az első megmozdulásra, itt aznap este fiatalokból és MÁV dolgozókból álló csoport ledöntötte a szovjet hősi emlékművet (melyet Tuza Gergely kőfaragó készített 1953-ban). Gondosan ügyeltek arra, hogy kelet felé legyen eldöntve. A járási pártbizottság és a kiegészítő parancsnokság teljesen tanácstalan volt, azért mert több községből érkeztek olyan hírek, hogy Diósgyőrben dolgozó falubeliek jönnek haza, akik részt vettek a miskolci eseményekben és követni akarják az ottani példát falujukban (Egerfarnos, Mezőszemere, Mezőtárkány). Szíhalmon ekkorra megalakult a munkástanács. Október 27-én Füzesabonyban a forradalmi tanács megválasztására összegyűlt a tömeg – a tanácstitkár és a begyűjtési osztályvezető kiadását követelték. Mivel nem találták őket, ezért a lakásukra mentek. Egyes források szerint megverték őket. Egy másik csoport a hadkiegészítő parancsnokságot fegyverezte le és váltotta le. Ezután a rendőrség is csatlakozott hozzájuk, így vonultak a járási pártbizottság elé. Útközben egy kiskereskedelmi zsidó származású boltost (Klein Ferencet) ittas személyek támadták meg. Antiszemita beszélősközlől sem mentes vita után az utcára akarták húzni, hogy agyonverjék. A kiegészítő parancsnokság egyik beosztottja akadályozta meg a tragédiát, az üzletvezetőt védőörzetbe vették. A járási pártbizottság épületét viszont teljesen feldúlták, akik fegyvert kerestek. Ezek ellenére sikerült megválasztani a forradalmi bizottságot, amelynek elnöke a nap főszereplője, ifj. Gál János lett. A testület titkárává Fecske László volt főjegyzőt választották.¹⁴

Füzesabonyi Község Forradalmi Tanácsa (39 tag) 1956. év október 27.-én: Elnök: Gál János középparaszt származású földműves, Titkár: Fecske László, volt főjegyző. Ismert tagok: Bocsi Béla, Bögös László, Fügedi István, Gál Péter, dr. Godál Gyula, Gulyás Géza, Hegedűs Béla, Hidvégi Miklós, Kalló Benedek, Kerekes Kálmán, Koppány Károly, Nagy József, Orsovai Ede, Sándor Ferenc, Szőke Sándor, Tóth András, Zele Imre. Nemzetőr parancsnok: Szőke Sándor, volt csendőr. Ismert tagok: Barta Péter, Bartha Zsigmond, Gál András, Geda Gáspár, Gyenes János, Hegedűs József, Kalla Zoltán, Kapott András, Kerekes Kálmán, Petrowszki János, Újvári Simon¹⁶

Szovjet Emlékmű¹⁵

A Füzesabonyi Járási Tanács forradalmi tanácsát október 30-án hozták létre, a tanács dolgozóiból és a községek forradalmi tanácsainak küldöttjeiből. Itt megválasztották a vezetőséget és a 16 főből álló intéző bizottságot illetve az új járási bizottság osztályvezetőit. Közvetlenül ezt követően feloszlatták a járási tanácsot, tagosítások befejezésére adtak utasítást, földek visszaadására és a kártalanításra. Itt rendelték el, hogy a terményforgalmi vállalat vagy az állami gazdaságok adjanak terményt a lakosságnak. Együtt működött november 4-től a hónap végéig a forradalmi tanács a járási tanáccsal.²² A Füzesabonyi Járási Nemzeti Bizottsága (27 tag) 1956. év október 30. így állt fel: Elnök: Koppány Károly, Elnökhelyettesek: Gulyás Géza, Hidvégi Miklós, Osztályvezetők: Forgács Károly, dr. Godál Gyula, Hejdrich Péter, Hegedűs Béla, Kőteles Lajos. Intézőbizottság tagjai: Almádi Béla, Antal István (Szíhalom), Antal István (Dormánd), Becsura Ferenc, Bíró György, Borbély Lajos, Csik Miklós, Hegedűs Béla, Kaló Benedek, Kelemen Lajos, Lovász Benjámin, Magda Lajos, Máté Ernő, Molnár Gyula, Sírányi Géza, Veres Illés. Nemzetőr parancsnok: Sziklai János földműves, Parancsnok helyettes: Molnár Károly segédmunkás, Bűnügyi alosztályvezető: Sándor Ferenc volt csendőrmester²³

Koppány Károly²⁴

Sziklai János²⁵

Szintén ezen a napon alakult meg a Füzesabonyi Gépállomás 20 tagú munkás-tanácsa, elnöke: Szemző Gyula mérnök lett. November 15-én a Gépállomáson Szemző Gyula és munkatársai Kádár-ellenes röplapokat másoltak és terjesztettek. Részletek a Füzesabonyi Járási Kiegészítő Parancsnokság jelentéseiből: ...Október 25-én reggel fél 8-kor a teljes személyi állomány jelen volt és tárgyalták az eseményeket, ezt követően láttak munkához. Az események miatt több embernek nem volt kedve dolgozni, délután már több ember elkezdett kártározni. Ebben az időben Miskolcon zajlottak események, valamint Mezőkövesden a repülőtéren lévő műszaki - kisegítő szolgálatot végzők - és a fegyverek elhagyták szolgálati helyüket és garázdálkodni kezdtek. Járásunk területén az eddigi időpontig semmi nem történt. Mezőkövesden 20-21 óra környékén támadták meg a Kiegészítő parancsnokságot, az ott lévőktől a fegyvereiket elszedték, sapkarózsájukat letépték, ablakokat törtek be és lövöldözni kezdtek. Ekkor hívták fel a füzesabonyiak figyelmét, hogy a forradalmárok egy része a község felé tart. Az itt lévőkhöz úgy rendezkedtek be, nehogy el tudják venni a fegyvereiket. N. százados ekkor kért engedélyt, hogy szétmézzen az állomás épülete előtt, ő 23 órakor tért vissza. Hozott magával 11 pálinkát, amit négyen megittak: N. százados, B. főhadnagy, D. főhadnagy és K. őrmester. Ennek következtében kissé leittasodtak, ezért nem vetették alá magukat az irányításnak, mint az előtt. Éjfél tájban 5 kocsival megérkeztek az állomásra

a forradalmárok, bementek a rendőrség járási osztályára és fegyvert követeltek. Mivel nagyobb csoport állt a rendőrökkel szemben, így a harcot nem merték felvállalni. Előtte eldugták a puskákat, így csak két puskát vittek el. Ezek után Budapest felé indultak 3 gépkocsival, viszont kettő itt maradt, mert javítani kellett őket. ...²⁶ Október 26-án a személyi állomány katonai tagjai az új folyamán nem tartózkodtak otthon és az elrendelt pihenést, ami felváltva történt volna, nem használták ki. Reggeli órákban ismét személyi gyűlésre került sor, ahol fel lettek vetve a hibák, hiányosságok és higgadtságra lettek intve az itt dolgozók valamint arra, hogy a fegyverek lazulása nem megengedett. Munkával ekkor már csak a nyilvántartók foglalkoztak, a leszerelő katonáknál a leszerelést végre kellett hajtani. A járási pártbizottság sem kapott utasítást, ugyanúgy, mint a Kiegészítő parancsnokság. Ekkor éppen Szíhalmon munkástanácsot választottak. A járási pártbizottság úgy döntött, hogy üdvözli az új forradalmi tanácsot. Ebben az időben már a járás több településéről jelentették (Mezőszemere, Egerfarnos, Mezőtárkány, Kál), hogy a Diósgyőrből hazatért munkások kifogásolták, hogy a vörös csillag még mindig kinn van a tanácsháza és az intézmények tetején, de egyes helyeken már le is vették. Füzesabonyban viszonylag nyugalommal telt el ez a nap is, csoportosulások csak az állomás környékén voltak, itt tárgyalták meg az aznapi eseményeket. Délelőtt 11 óra felé N., D., B., és K. bajtársak kissé ittasnak mutatkoztak, mivel pálinkát hoztak be és el is fogyasztották. Igazából úgy nyilatkoztak az eligazításról, hogy őket már nem érdekli, továbbra is kártároztak, ebédelni és vacsorázni együtt játak el. A pártbizottságon arra az elhatározásra jutottak, hogy mivel a felkelés a környéken majdnem mindenhol megtörtént, a felkelők élére kell állni és úgy levelezni, nehogy emberi életben és anyagi javakban károk keletkezzenek. Több személy kapott arra utasítást, hogy csoportokat szervezzen és indítsák meg a forradalmat, szervezeten vezessék le ezeket. A pártbizottság ezekhez minden segítséget megadott.²⁷ ... Október 27-én az új folyamán a személyi állomány a kiegészítő parancsnokságon tartózkodott, hajnal 4 óráig kártározta, majd lefeküdt. Ezt követően reggel fél 8-kor az egyik, 8 órakor a másik csoport elment reggelizni a vasúti vendéglőbe (N, D, B, és K bajtársak). A parancsnokságon a többi dolgozó benn maradt és közben tudták meg, hogy a szovjet hősi emlékművet ledöntötték. Délelőtt 9 órakor már ülésezett a forradalmi tanács előkészítő bizottsága. Az előkészítő bizottságban benne volt a vb-titkár és a tanácselnök is, ezen kívül az ipari munkások, a tsz dolgozók, egyéni parasztok és kulákok. Délutánra nagygyűlést hirdettek - ezt határozták el. Érdeklődtek, hogy a hadsereg részt akar-e venni, a válasz igen volt. A tanácsgyűlés végére, mintegy 100 fő gyűlt össze és követelték a nagygyűlés azonnali megtartását. Követelték, hogy adják ki a begyűjtési biztost és a tanácstitkárt. Értesítették a tanács összes dolgozóját, hogy a hátsó kijáraton távozzanak gyorsan. A tömeg a tanács dolgozókat már nem találta a helyükön, ezért személyesen keresték fel a begyűjtési osztályvezetőt. Mivel már nem lehetett megakadályozni a nagygyűlést, ezért hangosbemondón lett tájékoztatva a tömeg, hogy fél óra múlva kezdődik.

A négy fő a reggelizésről még nem jött meg fél 11 órakor, értük lett küldve K. S. polgári alkalmazott, aki útközben találkozott velük. Eligazítást akartak nekik tartani, hogyan szervezzék meg a felvonulási munkákat, de már nem mentek el. Ellenben a gépállomás fiataljai felfegyverkezve megérkeztek egy vontatóval, amin nemzeti zászló volt és Kossuth nótákat énekeltek. A kiegészítő parancsnokság előtt megálltak, mivel békés szándékkal jöttek, de látszott rajtuk, hogy a négy bajtársat ismerik, a bajtársak a géppisztolyukat nem vették magukhoz. Mikor bejöttek, határozottan, név szerint N. századosot keresték. A tisztihelyettes bajtársak fegyvere a parancsnok szobájában volt a fogason, ezt a forradalmi tanács nevében lefoglalták, sőt a személyi fegyvereket is elakarták venni, de ezt nem adták át. Csak P. hadnagytól sikerült elvenni, de ezt visszakövetelték az ott lévőkhöz. Ezek után egy belpápfalvi fiú, ki vezetőjüknek mondta magát, a parancsnoknak szegelte a

(folytatás az 4. oldalon)

Forradalmi Tanács néhány tagja

Gál János¹⁷

Fecske László¹⁸

Zelev (Pircsák) Imre¹⁹

dr. Godál Gyula²⁰

Orsovai Ede²¹

géppisztolyt és tudására hozta, most már nem ő a parancsnok, szerintük N. százados. Ezután adtak utasítást az indulásra. A Hadkiegészítő parancsnokság teljes állománya Kossuth nótákat énekelve elindult a tanásháza felé. Odaérve, legráltak a kocsiról - a tömeg ekkorra már 3-400 főre nőtt. Ők csatlakoztak a hadkiegészítő parancsnokság alkalmazottjaihoz. Innen a rendőrségre mentek, ahol 5-6 fő és D. főhadnagy ment be és felszólította, hogy jöjjenek velük. Ellenállás nem volt, egyszerűen velük mentek. Innen a járási rendőrkapitánysághoz mentek, de itt sem tapasztaltak ellenállást. Az állomásnál két fiatal szavalt (Hankó István és Zele Ferenc, aki a vásártér környékén lakik - ő a Nemzeti Dalt szavalta el), majd a járási rendőrkapitányságra ment a tömeg, itt azonban nagyon sok volt a leittasodott személy. A rendőrségnél talált fegyverek leginkább ezekhez a személyekhez kerültek. Az állomásnál lévő zsidó származású kereskedőt, boltvezetőt (Klein Ferencet) felszólították, hogy jöjjön ki a boltból és agyon akarták verni. 15 perc kellett ahhoz, hogy megértsék, felelősségvonásra kerül az, aki ezt a tettet elköveti. Megígérték, hogy vigyáznak rá és őrséget állítanak miatta. Egy polgári személy és D. főhadnagy lett megbízva azzal, ha a tömeg elmegy, azonnal szöktessék meg Klein Ferencet. Amikor a boltvezető kinyitotta a vásárt és feltartott kézzel kijött, K. őrmester mentette meg az életét, mivel egy részeg csőre töltött puskával már meg akarta ölni, ő azonban elé ugrott a puskának és nem engedte az illetőt agyonlőni. Ezután a járási pártbizottságra mentek. Itt már fel voltak készülve, hogy ők is csatlakoznak a tömeghez. A fegyvert, ami náluk volt, nem akarták átadni, nyilatkozott a járás első titkára (Z. elvtárs), hogy ezt csak a megalakult forradalmi tanácsnak fogják átadni. Ezt követően a tömeg felkutatva az épületet és mintegy 30 db géppisztolyt szétosztott a tömeg között. Nagy része fiatal gyerekek kezébe került. Sikerült egy részétől elvenni, akitől nem lehetett, annál igyekeztek a fegyverét úgy fordítani, hogy ne tudjon lőni. A fegyverek szétosztása után igen ellenségesen viselkedett a tömeg a járási pártbizottság tagjaival, a fegyvert nem akarták átadni. A Kiegészítő parancsnokság személyi állományából többen megpróbálták megvédeni a pártbizottság tagjait. A tömeget sikerült rávenni, hogy vonuljon el és válassza meg a forradalmi tanácsot, ami sikerült is. A választások után a fegyverrel rendelkező személyeket behívták a tanásházára, inkább a tanásháza udvarára, onnan őrségbe lettek beosztva. A részeketől lehetőség szerint megpróbálták elvenni a fegyvereket és olyanok kapták meg, akik legalább tudnak bánni vele. Ez csak 50%-ban sikerült. A továbbiakban fegyveres őröket osztottak el a bankhoz, áruházhöz, postához és a járási pártbizottsághoz, valamint egyéb fontos helyekre. Az esti órákban még hozzájuk beosztottak 1-1 olyan személyt, akik a múltban rendőrök voltak és valami fogalmuk volt őr és személyzeti dolgokban. Ezek aktívan kezdtek dolgozni, így a vezetést észrevétlenül vették át. 24 óra szolgálat mellett 24 óra pihenővel osztotta be a Kiegészítő parancsnokság G. őrmestert, M. őrmestert, P. hadnagyot és Z. főhadnagyot. Ettől fogva a személyi állomány többi tagja a parancsnok utasításait nem fogadta, sőt D. főhadnagy, N. százados több helyen fenyegetően lépett fel. Az utóbbi 4 fő ezek után csak a nemzetőrségnél működött.²⁸

A Füzesabonyi járás magyar népének életrajza: „A Füzesabonyi járás mintegy 50000 lakost számláló 16 községe lélekszámarány szerinti küldötteiből egy teljesen demokratikus alapon megalakult Járási Nemzeti Tanácsot hozott létre és megválasztotta szűkebb körű bizottságait, mely a működését megkezdte. A Füzesabonyi Járási Nemzeti bizottsága a járás népe nevében, csatlakozva Borsod, Baranya, Győr, Szeged és Szombathely népéhez, illetve a budapesti ifjúság, írók, művészek, egyetemi oktatók forradalmi tanácsának határozataihoz - egyhangúlag az alábbiakban állította össze követeléseit: 1. Amíg a fegyveresen beavatkozó és országunkat szinte megszállva tartó idegen szovjet haderők Magyarországon tartózkodnak, önálló, független magyar állami lét el sem képzelhető. Éppen ezért követeljük, hogy a szovjet csapatok azonnal szüntessék be a harcot, haladéktalanul hagyják el Magyarországot, vonuljanak vissza saját határaikon belülre,

hadifoglyainkat pedig azonnal engedjék haza. 2. Nagy Imrével és kormányával bizalmatlanok vagyunk, mert azok többsége a Rákosi rémuralmat végig kiszolgálta. Követeljük: alakuljon új, nemzeti kormány. A bűnös moszkoviták, élükön Rákosi, Gerő, Hegedűs kerüljenek bíróság elé. 3. Az új kormány haladéktalanul intézkedjék az általános, titkos, teljesen szabad választásnak legkezdőbb két hónapon belüli lefolytatására. A választott többpártrendszerben a választók szabadon állíthassanak jelölteket. 4. Követeljük a Szovjetunióval való viszonyunknak teljes egyenjogúság elve szerinti rendezését. 5. Követeljük a gyűlölt szovjet érkeket és lakójaikat kiszolgáló államvédelmi szervezet azonnali feloszlását, helyébe a vérral kiharcolt magyar nemzeti függetlenséget szolgáló új, egységes, demokratikus államrendőrség szervezését, honvédségünk nemzeti alapon való újjászervezését. 6. Követeljük a munkásság sztrájkjogának a biztosítását. 7. Követeljük a termelőszövetkezeti kényszer megsemmisítését, a törvénytelen tagosítást és egyéb jogtalan ingatlan igénybevételekkel a parasztságot ért sérelmek sürgős orvoslását. 8. Akarunk virágzó magán kisipart és kereskedelmet. 9. Szüntessék meg a munkásságot kiuzsorázó módszereket és a néptől idegen munkamódszereket. 10. Követeljük a bérek és nyugdíjak létminimum fölé való emelését a családi pótlékra már 1 gyermekről kezdődő, progresszíven fokozódó és oly mértékben való emelését, hogy a családanyák ne kényszerüljenek munkavállalásra, ha nem a család körében és javára kizárólag a gyerekek nevelésével foglalkozzanak. 11. Bányák gyárak valóban legyenek a munkásoké, a föld az egyénileg dolgozó vagy az önkéntesen szervezkedő termelőszövetkezeti parasztsáé. Földet, bányát, gyárat, bankot tökéseknek vissza nem adunk. Az egyes ipari és mezőgazdasági termelő, valamint kereskedelmi egységeket maguk a dolgozók irányítsák, minden felső beavatkozás nélkül. 12. Követeljük a szabad, biztonságos termelést, a rabló beszolgáltatási rendszer eltörlését, az egyenlő teherviselés elvén alapuló igazságos adóztatás rendszerének megvalósítását, a gyermektelenek adójának az eltörlését. 13. Követeljük továbbá a teljes lelkiismereti vallásszabadságot, a szólás, sajtó- és gyűlékezési szabadságot melyekért már 1848-ban vérrel hullatta a magyar. Szüntesse be a Szovjetunió a magyar és a magyar nyelvű külföldi rádióadások zavarását. 14. Szüntessék be az országot kifosztó kereskedelmi szerződéseket, hogy a magyar föld kincsei (uránium, bauxit, szén, olaj, stb.) kizárólag a magyarság javát, az egyetemes békét szolgálják. 15. Legyenek a szakszervezetek ténylegesen a dolgozók érdekvédelmi szervezetei, a dolgozók által szabadon választott küldöttek útján és a parasztság érdekvédelmi szervezete is valósuljon meg. 16. Követeljük a tudomásunkkal nem alkalmazott, de fennálló statárium eltörlését. A szabadságharcban, a nemzeti önkéntes felkészésben fegyveresen vagy anélkül résztvevők számára a teljes büntelenség. Követeljük a Rákosi tíz éves önkényuralomban elfélt, megbélyegzett, félrelélt magyar állampolgárok teljes erkölcsi és anyagi rehabilitációját. Mindszenty bíboros és a többi politikai fogoly kiszabadítását. 17. Követeljük a szovjet ünnepek eltörlését, a hagyományos magyar ünnepek visszaállítását és a dicsőséges szabadságharcunk első napjának, október 23-ának nemzeti ünnepé nyilvánítását. 18. Végül a Füzesabonyi Járás népe legerélyesebben visszautasítja Szoboljovnek, a Szovjetunió ENSZ delegátusának galád mesterkedését, mellyel a magasztos szabadságharcunkat a demokratikus társadalmi rend megdöntésére irányuló közönséges fasizta provokációvá akarta leminősíteni. Ezzel kapcsolatban a járás népe határozottan leszögezi, nem kívánja restaurálni a múlt feudalizmusát vagy kapitalizmusát, ha nem a tiszta nemes szellemű demokrácia elve alapján áll, de épp ily erővel, határozottsággal elutasítja, hogy akár a Szovjetunió, akár vakon kiszolgáló önkénynek vagy más idegen hatalomnak rabságában éljen.” Füzesabony, 1956. október 30.²⁹

Politikai összefüggések: A lengyel vezetés osztatlan sikerrel élte meg a magyar forradalmat. Romániában, már nem ilyen hangulatú sikertörténet finoman szólva. A lakosság viszont szolidaritással a magyarokkal. Itáliában az egyik újság így fogalmazott: "Magyarországon valami nagy dolog történt".

Érdeklődéssel várták az eseményeket, tudósításokkal tájékoztatták a lakosságot. Olaszország volt Nyugat-Európában az egyetlen állam, mely akár diplomáciai és gazdasági súlyán keresztül igyekezett részt venni a magyar kérdésben. Az Egyesült Államok passzív politikája meghatározta a forradalom sorsát. Az 1956-os ügy része volt a nemzetközi politikának, a két szuperhatalom versengése kezdetben semlegességet ígért. Egyiptom egyre jobban közeledett a Szovjetunióhoz. Nasszer egyiptomi elnök gyors fegyverkezésbe kezdett, a szocialista blokk segítségével. Ezért Anglia kénytelen volt kivonni csapatait a szuezi térségből. Egyiptom 1956. év július 29-én jelentette be, hogy a Szuézi Csatorna Társaság kezelése alatt lévő vízi utat államosította, NATO-államok hadi és szállítóhajóinak közlekedését azonnal engedélyhez kötötte. Mindkét oldal készült a háborúra. Az USA mindenképpen a probléma békés megoldását szorgalmazta, mert ellenkező esetben akár a világháború is kitörhetett volna. Éppen elnökválasztás volt, mondhatni cselekvésképtelen volt a szuperhatalom. Végül egy nemzetközi kompromisszum született.³⁰

Járási Hadkiegészítő Parancsnokság irata: November 4-én reggel 8 órakor a személyi állomány D. főhadnagy kivételével együtt volt. Tudomásukra lett hozva milyen szerepe van a forradalmi tanácsnak. D. főhadnagynak és N. századosnak olyan gondolatai voltak és ki is nyilatkoztatták, hogy ezen keresztül választják meg az új parancsnokot. Ezen a napon alakult meg a forradalmi Munkás-Paraszt Kormány, és ezen a napon támadtak szovjet csapatok Budapestre. A választásról tartott beszámoló után általában erről beszéltek a személyi állománnyal. Az állomány nagyobb többsége nehezményezte a szovjet csapatok támadását. Az volt a nézet, hogy a fehérterror ellen az üzemi munkásságot és a megbízható kommunikatákat kellett volna felfegyverezni. N. százados beszámolt, hogy a hír hallatára, hogy a szovjet csapatok újból megindították támadásukat, a nemzetőrség nagy része széjjelfutott, úgy a rendes váltást sem tudták biztosítani. Ezek után N. százados, B. főhadnagy és K. őrmester eltávoztak, délutáni cselekedeteiket hallomásból tudjuk, hogy lösszer és fegyverszerzéken fáradoztak a káli hely-
őrségben. Nem tudható, hogy milyen sikerrel jártak.³¹

A kulák bosszút áll. (- az akkori Népújság szerint!) Füzesabony községben ifj. Gál János kulák csak a november 3-ra virradó éjjel ébredt fel. De egyetlen nap elegendő idő volt arra, hogy bosszút álljon az embereken, akik ellen könyörtelen gyűlöletet érzett. Legelőször is segítőtársaival ledöntötte a felszabadító szovjet katonák emlékművét, majd megverte a terménybegyűjtőt, feleségét és gyermekét pedig az utcára dobta. Fegyverrel kézben kényszerítette a helyi tanács elnökét, hogy lemondjon tisztségéről és helyére egy horthysta bírót nevezett ki. A kulák bandája megverte a földműves-termelőszövetkezet elnökét és antiszemita jelszavak hangoztatásával kizavarta a községből a helyi titkizület vezetőjét.³²

Járási Hadkiegészítő Parancsnokság irata: November 5-től kezdődően D. főhadnagy kivételével mind többen látogattak be a kiegészítő parancsnokságra. Igaz, hogy a leittasodás úgy N. századosnál, mint B. főhadnagynál és K. őrmesternél még ezek után is napirenden volt. Már belátogattak a kiegészítő parancsnokságra, igaz a parancsnokot nem fogadták el. November 6-án a szovjet csapatok által szétzavart katonák egy rádiós kocsin jöttek, a parancsnokságnál kifogyott az üzemanyagjuk, és így a járművet ide hozták be. Ezt a gépkocsit K. őrmester 7-től saját maga részére kisajátította. Szintén 7-én újabb gépkocsit hoztak a parancsnokságra, egy 3 ?-es Csepelt, 8-án még egyet, és ezen kívül 3 db lett összeszedve a járás területéről. Ezeket részben átadták a verpeléti pf. 1420 alakulatnak, részben pedig mi használtuk. A Munkás-Paraszt kormány felhívta a figyelmet arra, hogy a lakosság ellátása érdekében minden gépjárművet állítsunk be.³³ November 10-re a személyi állomány teljes létszámmal jelentkezett munkára, mivel a Munkás-Paraszt kormány felhívta a figyelmet, aki 10-ig a munkahelyén nem jelentkezik, annak fizetését folyósítani nem áll szándékában. Eligazítás történt a személyi állománynál, itt el lett mondva, hogy a fegyelmet meg kell szilárdítani, aki nem tudja alávetni magát a fegyelemnek, az bejelentheti

írásban, hogy a továbbiakban nem hajlandó katoná lenni. Erre N. százados szólásra emelkedett, hogy a családja odahaza van és az ellátásuk nincs kellően biztosítva, bejelentette: a jövő héten odahaza akar maradni. D. főhadnagy betegét jelentett és hazament az egri lakására.

Az MSZMP Ideiglenes Megyei Elnökségének felhívása a megye pártszervezeteihez, elvtársaihoz. Kelt: Eger, 1956. november 9. November 1-én megalakult az MSZMP ideiglenes elnöksége, mely elítéli a rákosista klikk bűnös politizálását! Ennek szellemében felmenti többek között Komócsin Mihályt a Heves megyei pártbizottság volt első titkárát, Tamás Lászlót, az egri városi pártbizottság volt első titkárát, Sinkó Antalt az egri járási pártbizottság első titkárát, Zeke Sándort, a füzesabonyi járási pártbizottság titkárát. Az ideiglenes megyei elnökség ezzel egy időben Eger város pártbizottsága vezetésével Sztán Ferencet, az egri járási pártbizottság vezetésével Gubán Dezsőt, a füzesabonyi járási pártbizottság vezetésével Horváth Ferencet bízta meg.³⁴

Járási Hadkiegészítő Parancsnokság irata: Magyarországon az éjjel a rendes kerékvágásba került Budapesten és vidéken az élet fokozatosan normalizálódik. Javul az ellátás, megindul a munka az üzemekben és közlekedésben. A közlekedési kormánybiztos közölte, hogy a fővárosban ritkán fordul elő hogy húsért sorba kelljen állni. Hiány mutatkozik azonban még sóban és burgonyában. A gyermekek részére elegendő tejet biztosítottak, s a közlekedés rendszeresítése után elég tej lesz a felnőttek számára is. Budapestre egyetlen napon 1300 vagon élelmiszer érkezett vidékről. Ezen kívül építkezési anyag, többek között nagymennyiségű táblaüveg érkezett. Gyors ütemben helyreállt a rend Szegeden, Dél-Magyarország legnagyobb középpontjában, ahol az üzemek legnagyobb része már dolgozik, kivált a helyreállító munkálatokon. A városi közlekedés már megindult, a vasútközlekedés is rendszeres. Miskolcon is helyreállították már a villamos- és autóbusz közlekedést. A borsodi bányákban megindult a munka. A bányászok naponta egyelőre mintegy 55 vagon szenet fejtenek. A munka megindult már más bányákban is. Tatabányán a bányászok 30 százaléka vette fel a munkát, s egy nap 46 vagon szenet fejtek. A dorogi bányákban mintegy 600-an vették fel a munkát, akik naponta 30-35 vagon szenet fejtenek. A vasúti közlekedés is helyreáll. A Budapest-Cegléd-Szolnok vonalon már hét vonat közlekedik. Megindult a közlekedés a Budapest-Hatvan vonalon is. Komáromból a fővárosba 90 vagon gyógyszer szállítottak. November 12-én kezdték meg a területen a fegyverek összeszedését. Ekkor a Mezőszemere községben a honvédség tulajdonát képező rádiós kocsit is bevontuk, amivel K. M. még le nem szerelt katoná, gépkocsivezető segített a fegyverek összeszedésében. Ezt követően három gépkocsival történt a fegyverek összeszedése. Fegyverek összeszedésében részt vett a személyi állományból G. törzserőster, B. főhadnagy és a BM részéről beosztott rendőrök. A fegyvereket csak a kiegészítő parancsnokság utasítására adták át és csak abban az esetben, ha katonai személy is ment velük. A lakosság a rendőrségnek a fegyvereket nem volt hajlandó átadni, így is nagyon nehezen sikerült összeszedni. Többször ki kellett menni Szihalom községbe, ahol a forradalmi tanács elnöke Szabó János és a tanács többi tagja határozatot hoztak, hogy fegyvert nem adnak ki. Csak az erélyes felhívásra és az ott lévő Lukács János tanács-titkár józanabb belátása bírta rá őket, hogy fegyvereiket és a löszereket adják le. Ebbe a községbe 6-8 alkalommal kellett kimenni. November 17-én az összegyűjtött fegyvereket, löszert és lánggránátot átadták a megyei rendőrkapitányságnak elismervény ellenében. A fegyverek összegyűjtése továbbra is folyamatos maradt, itt már nem sokat, 1-2 db-ot találtak, amit a rendőrségen tároltak. Ekkor már ezt a feladatot egy gépkocsi is el tudta végezni, ezért a másikat a szövetkezetnél áru és anyagfuvarozásra használták. November 18-án a személyi állományból többen felmentek Budapestre rokonlátogatás címén, ezek közül név szerint nem tért vissza K. I. őrmester, Sz. G. polgári alkalmazott. Állítólag ők nyugatra távoztak. A megbeszélthelyen a többiek hiába vártak rájuk, az egyik gépkocsit is magukkal vitték. November 20-án N. százados is megjelent, de

fegyelméről igazából nem lehetett beszélni, mert leittasodtak, azt csináltak, amit akartak. A kiegészítő parancsnokságon ebben az időben a kormányellenes hangulat igen nagy volt, különösen N. százados, D. és B. főhadnagynál. 24-én már kezdett mindenkinek a nézete megváltozni, válaszára kellett lépni... A Kiegészítő parancsnokságon a fegyelm ezután sem volt szilárd. A gépkocsival a hivatalos utakon kívül máshová is elmentek. N. százados és B. főhadnagy a parancsnok tudta nélkül is vételezett benzint. November 29-én a megyei parancsnokságtól itt járt Rátkai őrnagy, B. százados, Z. főhadnagy beszélgetést folytatott a parancsnokkal. Így a forradalmi események tisztázódtak. Ennek eredményeképpen berendelték december 1-re N. százados, D. és B. főhadnagyt. D. főhadnagy november 30-án jelentette be, hogy önként leszerel. A másik kettő 15-15 nap szabadságot kapott.³⁵ December 3-án a megyei kiegészítő parancsnokságtól újból Rátkai őrnagy, V. százados és Z. főhadnagy eljött és egész napos tisztí értekezletet tartott. Itt mindenki a forradalmi eseményeket szépitve, saját magára előnyös kivitelben előadta. Tisztázták a személyi ellentéteket, és minden tiszt megfogadta, hogy a továbbiakban rendesen dolgozik. Még aznap Füzesabonyban megalakult a karhatalom Budai őrnagy parancsnoksága alatt. A kiegészítő parancsnokság és a karhatalom között komoly ellentétek voltak. Általános nézet szerint túl erőszakosan léptek fel. Amikor a karhatalom Füzesabonyba költözött, már a kiegészítő parancsnokságnál két gépkocsi volt, a többi már jóval előtte átadták a verpeléti alakulatnak, valamint igazolt tulajdonosaiknak. A karhatalom parancsnoksága felszólította a kiegészítő parancsnokságot december 4-én délelőtt, hogy a gépkocsikat azonnali hatállyal adják át, az egyiket azonnal, a másikat pedig december 5-én délelőtt átadták. Amíg a gépjármű Füzesabonyban volt, addig a szövetkezetnek többször csináltak fuvar, hordták ki az árut Egerből, Gyöngyösről. Ezen alkalmakkor majdnem minden alkalommal B. főhadnagy és G. főörzserőster mentek. Utolsó időkben a fuvarozásban részt vett Z. főhadnagy is. A megbeszélthelyen a szövetkezet fuvaron kívül B. és G. törzserőster magánfuvarokat is vállalt. December 5-é után a személyi állomány teljes létszámmal dolgozott, kivétel az eltávoztak. N. százados és B. főhadnagy nem vették igénybe a nekik adott szabadságot, magatartásuk továbbra is ellenséges volt. Emiatt a karhatalom parancsnoka Budai őrnagy bajtárs többször is felhívta a figyelmüket, a parancsnoknak kellett fegyelmezni őket.³⁶ December 12-én az országos sztrájk második napján kevesen dolgoztak Egerben és szünetelt a tanítás is. A város főutcáján ekkor eléggé sokan tartózkodtak. Ekkor indult el a Dobó lakanyából a belváros felé két raj karhatalmista, összesen ötvenen lehettek. Az egyik csapatot Lintallér László százados, a füzesabonyit Budai György őrnagy vezette, a főutára már együtt érkeztek. Itt a tömeg szidalmazni kezdte őket, erre Lintallér százados, "Oszolj! Tűz!" parancsot adott, erre több géppisztolyosorozat dördült el. Hatan veszítették életüket! 14-én az áldozatok temetésén csak a közeli hozzátartozók vehettek részt, a karhatalmisták arra is parancsot kaptak, ha valamilyen atrocitást észlelnek, minden eszközzel fékezzék meg.³⁷ December 12-én az egri események nagy megdöbbenést keltettek a Kiegészítő parancsnokságon. Nagyrészt a tájékoztatásnak következtében. (?) Szóbeszéd tárgya lett december 14-én N. százados és a szihalmi körzeti orvos Egersehibe mentek és visszafelé eléggé ittas állapotban jöttek meg. Azt mondták az itt lakóknak, hogy Egersehiben és Egerben munkások készülnek kijönni, mivel ők úgy tudják, hogy a kiegészítő parancsnokság volt a tettes az egri eseményekben. Meg akarják semmisíteni a kiegészítő parancsnokságot Füzesabonyban. A bentlakó családok megremültek, csak fokozta a hangulatot, hogy az előbb megemlített két személy még vasárnap is felhívta a figyelmet veszélyre.

December 15-én a területen lévő sorköteleseket, vagyis azokat a katonákat, akik 1 évet szolgáltak és alakulataikat elhagyták, összeszedésre kerültek, összesen 19 főt a megyei parancsnokságra lettek beszállítva. Az emberek beszállításához a parancsnok által reggel N. százados és B. főhadnagy lett volna kijelölve, de N. százados nem jött be. Így helyette Z. főhadnagy ment. Az említett vakláma miatt B. főhadnagy és N. százados

civilbe öltöztek. Megtagadták a katonaruhát, azt mondták, hogy az népszerűtlen. Megyei parancsnok határozott utasítást adott a katonaruha felvételére, ezért a szökött katonákat a füzesabonyi parancsnok és Z. főhadnagy kísérte be. Itt aztán felvetődött a gondolat, hogy meg kell kérdezni a füzesabonyi parancsnokságon dolgozókat, hogy ki hajlandó együtt dolgozni karhatalommal és a kormány utasításait követni. Rémhír következtében P. hadnagy és G. őrmester elköltözött a kiegészítő parancsnokságra. Sőt egy éjszaka a parancsnok családja sem aludt ott. Még azon az éjszakán történt - kb. 1 óra lehetett, hogy a karhatalomtól Budai őrnagy vezetésével egy csapat részeg jött be a kiegészítő parancsnokságra. Felszólították a szolgálatot, hogy nyissa ki az ajtót, de az nem volt hajlandó. Így a parancsnokot költözték fel, az ő parancsára nyitották ki az ajtót. Ezután megbeszéltek a parancsnokkal, hogyan néz ki a személyi állomány, majd a parancsnok közölte Budai őrnaggyal, hogy többek között a megyei parancsnokság utasítására ezt is meg kell beszélni holnap. Másnap a parancsnok behívta a személyi állományt. 17-én leszerelt N. százados, B. főhadnagy és G. főörzserőster. 18-án folytatódott a leszerelések P. hadnagy és Z. főhadnagy több esetben is úgy határozott, hogy leszerel, de véleményüket mindig gyorsan megváltoztatták. Az indok az volt, hogy nem szerettek volna átmenni a karhatalomhoz. Ezen a napon átmekked megkérdezni a karhatalom parancsnokát átvesszi-e őket? Mikor tudomást szereztek, hogy nem a leszerelési igazolást széjjeltépték! Sőt a leszerelték között is volt olyan, vissza szeretne jönni a kiegészítő parancsnokságra, itt nyugodtan tovább lehetnek. Komoly ellentét alakult ki a parancsnok és a leszerelték között, mert úgy gondolták, hogy a parancsnok nem hagyta őket meghúzódnia a hadkiegészítő. 19-én a parancsnok eligazította a megmaradt állományt a teljes egységre, fegyelmre. Füzesabony, 1956. december 29. O.I. főhadnagy s. k.³⁸

Gúnyos röplap, mely a kialakult politikai helyzetet egy futballmérkőzéshez hasonlítja 1957. év februárjában: Magyar-Orosz mérkőzés 1956. október 23-án lépett pályára a két csapat. Vezetzte (játékvezető) Hammarkjöld (1956-ban ENSZ főtitkár) Partjelzők: Gomulka és Molotov. Nagy lendülettel kezdett a magyar csapat, és 30-án Nagy Imre jobbszélső révén megszerezték a vezetést. Az első félidő a magyar csapat 1-0-ás vezetésével ért véget. Szünet után viszont megváltozott a játék, a szovjet csapat új erővel heves támadásokat intézett, majd sikerült kiegyenlítenie. Nagy küzdelem érződött mindkét csapat részéről. A szovjet csapat egyre jobban erősített, egy nagy szabálytalanságot követett el. Lerúgták a jobbszélsőnket, Nagy Imrét. Ezalatt a magyar csapat cserére szorult és beállították Kádár Jánost balszélsőnek. Kádár Jánost a közönség nem látta helyesnek, ezért nagy kiabálásba és fűtölésbe kezdett. Mindegy 170.000-en hagyták el a pályát (ennyien emigráltak akkor) és botránny tört ki. A játékvezető kénytelen volt lefűjni a mérkőzést és elhalasztották márciusra. Nem jól fejeződött be a mérkőzés, mert a szovjet csapat pár hónap alatt annyira felerősítette az együttesét, hogy a magyar csapat nem fogja bírni erővel és külföldi játékosok segítségére szorul. Kíváncsian várjuk a mérkőzés végeredményét!³⁹

Pedagógusok elleni szankciók: Az októberi ellenforradalomban részt vett egyes pedagógusok cselekményei és magatartása szükségesé tette, hogy a művelődésügyi osztályok ezekkel a pedagógusokkal szemben megtegyék az intézkedéseket. Ugyanakkor az iskolák politikai és szakmai megerősítése is szükségessé vált, melynek következtében több iskolában igazgató, igazgatóhelyettes kicserélésre, illetve pedagógusok áthelyezésére került sor. Az eljárások és az intézkedések már megtörténtek. Ennek következtében lehetővé vált, hogy a megtett intézkedésekről összefoglaló elemzést készíthetnek. Budapest, 1957. október 1.⁴⁰

Dr. Godál Gyulát matematika-fizika tanárt Füzesabonyból Tódebrőre nevelőnek küldték. Ellenforradalmi tevékenysége miatt. Dr. Godál Gyulánét Füzesabonyból Tódebrőre nevelőnek küldték. Ellenforradalmi tevékenysége miatt Bögös László tanítót Füzesabonyból Kálba nevelőnek küldték. Ellenforradalmi

(folytatás az 4. oldalon)

(folytatás az 5. oldalról)

tevékenysége miatt Hankó Istvánt Füzesabonyból Sarudra küldték. Ellenforradalmi tevékenysége miatt Csanádi Józsefet Schiffauer Margitot Ruttkai Ernőt, Tassy Rozáliát nyugdíjba küldték. Kelt:Eger, 1957. június 4.⁴¹

Hankó István „bűne” az volt: igazából, hogy ő nem akart politizálni, de valahogy rávették, legyen benne a bizottságban, akik a kenyeret szállították Budapestre a forradalmároknak. Aztán ezért a tettéért eltanácsolták a füzesabonyi iskolából. Nagy bánata volt Pista bácsinak, hogy el kellett hagyni az iskolát, mert imádta Füzesabonyt és a gyerekeket!⁴²

Ruttkay Matild⁴³

Bögös László⁴⁴

Várhegyi Ferenc⁴⁵

Hankó István⁴⁶

Egy 1957. október 12-i kimutatás szerint: Rutkai Matildot, a Füzesabony II. számú iskola, igazgatóját és testnevelőjét áthelyezték alacsonyabb munkakörbe II. számú általános iskolában nevelőnek. Az ellenforradalom alatti határozatlan-sága miatt.⁴⁷ Helyére Várhegyi Ferencet választották matematika-fizika szakról. Indok: a volt igazgatót politikai okok miatt alacsonyabb munkakörbe helyezték. Dormándon volt előtte igazgató.⁴⁸ Dr. Godál Gyulát és feleségét írásbeli megrovásban részesítették, de maradhattak Füzesabonyban nevelőnek.⁴⁹ 1957. április 24-én az alábbi jelentést tette 688/1957 rendelkezésre való hivatkozással Füzesabonyból a Füzesabonyi Járási Tanács VB. Titkársága: Kóródi András, Kaló Józsefné, Szalóki Sándor, Gál Kis János, a fent említett személyek tettelesen bántalmazták Oláh Ferenc községi begyűjtési csoportvezetőt. Ellenük eddig az időpontig feljelentés nem történt. Bocsi Béla, Pásztor Benedek, Kalla Zoltán, Bocsi Béla vezetésével a nevezettek feldúlták a Járási Pártbizottság épületét és onnan nagyobb összegű pénzt vittek el. Bocsi Béla disszidált, a többiek ellen a feljelentés megtörtént.⁵⁰

Kimutatás szovjet emlékművekről, Füzesabonyi Járás 1957, február: Füzesabony, helyreállítva. Besenyőtelek, ledöntve. Dormánd, helyreállítva. Feldebrő, helyreállítva. Kápolna, sér tetlen. Poroszló, helyreállítva. Tódebrő, helyreállítva. Újlőrincfalva, helyreállítva.⁵¹

Az ellenforradalom alatt bekövetkezett károk Füzesabonyban: a járás területén a nyomozások még folynak. A pénzügyi osztályvezető jelentése alapján ez ideig 18950-ft kár nem tértül meg.⁵² Ezzel kapcsolatban a pétervásárai és a Füzesabonyi Járási Tanács VB. azt jelentette, hogy a járási területén, az ellenforradalom idején okozott károk elkövetőivel szemben a járási rendőrkapitányságtól kapott információk szerint a rendőrség nem intézkedik, a nyomozásokat beszüntette, sőt a járási kapitányságtól azt a kijelentést tették, hogy az ügyben érdemleges intézkedést még akkor sem tesznek, ha a tettes személye ismert.⁵³

Interjúk: Részlet, Farkas István által írt cikkből, Füzesabonyi Híradó 1996. év október., Koppány Károly a Járási Szövetkezeti

Központban dolgozott és egyike a forradalom előbb említett tevékeny résztvevőinek következőképpen vall ezekről az időről: 1956 tavaszán a SZÖVOSZ elnöke Vass Zoltán Füzesabonyba látogatott. Feltűnt, hogy beszédében már erősen bírálta a rendszert. A sztálini korszakot embertelennek nevezte és a szocializmus megreformálását sürgette. Sok vezetőt hozzá a értőnek nevezett. Ez a beszéd már jelzésértékű volt. A Magyar Írószövetség fellépése, nyilatkozatai a rendszerrel szemben, volt a következő figyelmeztetés, hogy itt beindult valami. A Szabad Európa rádióból lehetett hallani az első híreket a pesti diáktüntetésekéről, de ekkor Füzesabonyban nyugalom volt. Az első megmozdulás-tüntetés a forradalom mellett október 25-én a vasútállomás előtti térről indult. A menetben, annak élén a katonai kiegészítő parancsnokság tisztjei nemzeti színű zászlót lobogtatva vonultak a községházára, ahol a már korábban megválasztott Füzesabonyi Forradalmi Bizottság elnöke Gál János és titkára, Fecske László üdvözölte őket. Október 26-ára voltak a járás községeiből a Forradalmi Bizottságok vezetői összehívva a füzesabonyi kultúrházba. Korábban már a helyi Forradalmi Bizottság vezetői közölték velem, hogy engem fognak javasolni - ismervén személyemet és múltamat - a Járási Forradalmi Bizottság Elnökének, amennyiben azt elvállalom. Miután igent mondtam, a gyűlésen egy rövid bemutatkozás - aminek a lényege az volt, hogy soha nem voltam kommunista - és egy két ajánlás után simán megválasztottak a zsúfolásig megtelt kultúrházban. A gyűlés után a Járási Tanács Épületébe mentünk, ahol dr. Komáromi András titkár elkészítette a volt vezetők felmondását a Forradalmi Bizottság döntésének értelmében. Kelemen, a volt elnök ezt tudomásul vette és a fegyverét is át akarta adni nekem, de én közöltem vele, hogy az a diktatúra eszköze és vigye oda ahonnan kapta. Időközben a rendőrség vezetői eltűntek a helyükről, nagy részük, még a környékről is, s az állományon belül civakodás volt a vezetés megszerzéséért. A helyi Forradalmi Bizottságtól kikerterem Sziklait, aki akkor ott dolgozott gazdasági vonalon és hajlandóságot mutatott a vezetői poszt betöltésére. Gyakorlata volt benn, hisz korábban - 1945 előtt - már volt rendőr. Ezalatt a néhány hét alatt, amíg betöltöttem az elnöki tiszte, igyekeztem minden önkényeskedést a területen megakadályozni. Egyet leszámítva nem is nagyon történt kísérlet törvénytenségre. Az az egy pedig a színhalmi tanácselnök esete volt, aki Mezőtárkányban bujkált. Önnét akarta őt néhány nemzetőr elvinni a népiéletre, Szihalomra. Ezt megakadályoztam, mondván, hogy bírósági döntés szükséges az esetleges bűnösség megállapítására és akik megválasztották, valószínűleg nem helyeselnék a bíraskodás ezen módját - mint ahogyan én sem. Az orosz páncélosok Pest felé vonulásakor, de még inkább Nagy Imre híres rádióbeszéde után befejeztem tekintetemet beosztásom gyakorlását. Közben a volt vezetők is visszamerészkedtek. Egy ideig még közösen irányítottuk a járás dolgait, mígnem közölték velem, hogy már nincsen rám szükség. 1957. év márciusában tartóztattak le, miután a helyi hatalom is újjászerveződött. Olyan fogdába löktek be, ahol alig volt hely a földön eszméletlenül - felholtira vert - fekvő emberektől. Volt olyan ismerősöm, akit nem ismertem fel, mert annyira eltorzult. A hat hónap internálást, amit büntetésenként kaptam egészségügyi állapotom miatt - aminek megállapításában Stein doktor (füzesabonyi orvos) szerepe vitathatatlan - elengedték, illetve házi őrizetre változtatták. Persze ezzel a néhány hónappal még nem volt vége a megpróbáltatásoknak. Éveken keresztül rendszeresen jelentkezni kellett a rendőrségen, sehová nem mehettam. Több mint két évig minden megkezdett munkahelyen utolért a hatalom bosszúja és mindig kirúgtak vagy éppen fel sem vettek.

Sziklai János (Füzesabony díszpolgára): Sziklai János abban az időben magángazdaként művelte tulajdonát és tanács-tagként - miután olyan terület gazdája volt - szinte az egész lakosságot ismerte. Helytörténeti kutatásai, munkája révén ma is ismert személyiség a településen, csak úgy, mint az előtte szóló Koppány Károly. Sziklai János így emlékszik az 1956-os eseményekre: 1956 elején, de még októberben is a lakosság körében semmiféle nyugtalanság, veszélyérzet nem volt. Az idegeskedés először furcsa módon a hatalmon belül kezdődött.

Ez igazolódott helyi szinten is mikor már októberben Miskolc-Diósgyőri események hatására és a Szabad Európa rádió hírei alapján (a Kossuth eltagadta az igazságot) a Járási Tanács és a pártbizottság képviselői megkerestek néhányunkat - többek között Gál Jánost, aki akkor a Kisgazda Párt helyi titkára volt - még pedig azért, hogy a helyi zavargások esetére a segítségünket kérjék. Erre ígéretet kaptak tőlünk. 25-én este a Pártbizottság, a rendőrség és a kiegészítő parancsnokság emberei leverték a homlokzatokról és minden feltehető helyről a vörös csillagot. Gondolom félelmükben netán, hogy tompítsák az akkor már levegőben érződő feszültséget. Sőt a rendőrség emberei némi lakossági segítséggel ledöntötték a „ruszki” szobrot. A hírek ekkor már jöttek-mentek főleg a Miskolcra, Diósgyőrbé bejárók (ott dolgozók) révén. Ott akkor már akasztottak is ávosokat. Bányászok érkeztek két teherautóval. Ide-oda furikáztak a faluban híreket átadva, ami természetesen doppingolta az embereket. Mint később kiderült, fényes nappal bementek a rendőrségre a kapitányt keresve, s azt saját szobájában jól helybenhagyták. Ezután a rendőrségről - főleg a vezetők - menekültek amerre látták. 26-án 8 óra körül a Kiegészítő parancsnokság Novák nevű parancsnoka a Muskáti Vendéglőben kezdett csapatot szervezni a hatalomátvitelre. Fegyvert ígért nekik és sikerült is 19-20 embert magával vinni, a Baross úton vonulva a parancsnokság felé. Útközben csatlakoztak még hozzájuk úgy 10-22 ember, majd ezt a fegyverzett félíg idegen (sok átutazó volt közöttük, akik a vendéglőben mulattak idejüket) kissé spicces banda a Novák vezetésével a községháza elé vonult, ahol ekkor már zárt ajtókat talált, mivel a régi vezetők elmenekültek. Az ajtókat én zártam be, miután estére falugyűlést hívtunk össze. Ez volt a segítség, amiről korábban már beszéltem. Miközben ők tanakodtak, hogy most mit csináljanak, megérkezett Gál János, aki tekintélyével, ismertségével rövidesen átvette az irányítást. És akit az esti gyűlésen meg is választottak a Forradalmi Bizottság Elnökévé. Ennek a szedett-vedett társaságnak is ki volt húzva a mérlegfogó. Egyébként ezeknek az embereknek a nagy része nem akart semmiféle bosszút állni a kommunistákon. Mindössze fegyvert akasztottak a nyakukba. Volt, aki hecből a fiatalság hevében vagy éppen azért mert egy kicsit részeg volt. Szóval nagy részük virtuskodásnak tekintette. Ezt a virtust sikerült nekünk - később nekem, mint a rendőrség vezetőjének is - szabályozott mederbe terelni, pedig voltak olyan emberek, akik folyton támadni, löni akartak. Természetesen az oroszokra... Sikerült a kész öngyilkosságtól visszatartani őket, így a falu épségét is megkímélni. Ezeket az embereket sajnos később internálták, főleg azért, mert nem tudták tartani a szájukat, hencegtek a dolgaikkal, s úton-útfélen hirdették kommunista-ellenességüket. Amit előre láttunk jó néhányan, be is következett. Magyarországot nem engedték kiszakadni a szovjet érdekszférából. Karácsonykor már az újjászerveződött karhatalom ide is elküldte a pufajlikait, és tavasszal már megkezdődött a megtorlás. Bíróság nélküli ítéletek tucatjait vártak a résztvevőkre. Szerencsémnek, vagy ki tudja minek köszönhetően néhány hónap börtönnel megúsztam a dolgot, ám hosszú éveken keresztül - míg be nem léptem a tsz-be - a zaklatásoknak nem ért vége. 1956 decemberének egyik nyirkos, ködös, füstös terhel reggelén két huszoneves - mint később kiderült pesti műegyetemista - fiatal téblábolt a füzesabonyi állomás csarnokában. A sztrájkoló, vagy még gyáraikat mindig védő munkástanácsok számára próbáltak élelmiszert szerezni Ekkor a forradalmat már leverték, s az éhínség Pesten kezdett kritikussá válni. A fiatalokat jó sorsuk rövidesen a helyi Forradalmi Bizottság egyik tagjával hozta össze, aki miután meggyőződött arról, hogy nem szélhámosokról van szó, megszervezte az élelemgyűjtést a faluban. A megbeszélt időpontra annyi élelem gyűlt össze, hogy két teherautóra is alig fért fel, 13 disznót vágtak le, 20-30 asszony kopasztotta a csirkét, lencse, bab, sajt, liszt zsákostól gyűlt össze. Olyan volt az egész, mint egy óriási lagzi, vagy búcsú. És mindez önként, ingyen történt. Ez a történet mindennél jobban mutatja, hogy Füzesabony lakossága mennyire átérezte a még ellenálló, ismeretlen, de mégsem idegen pesti munkások szorongatott, kilátástalan helyzetét, 1956 jelentőségét.

Saját magam készítettem interjúk: 1. ifj. Gál János testvérével: Rákosi évek Füzesabonyban.

Voltak deportáltak Füzesabonyban ez az 1952-53-as években lehett. Szemtanúknál hét asszony, egy öreg néni meg a lánya. Az utóbbiak Pestről jöttek több helyen gazdaságot bérlet az apa, volt két lánya ezeknek lakástömböt vett Pesten a Jászai Mari téren. Ebbe fektették be a pénzüket. Innen aztán elvitték őket Sarudra. Ott még meg is látogatta őket a volt szállásadója. 1956-ra viszont visszatérhettek Budapestre, ez 1955-ben lehett. Sajnos ezek nem kapták vissza elvett házaikat. Kulák telepítések: Barta Benéket - a Templom úton laktak - áttelepítették id. Gál Jánosékhöz a hátsó szobába. A család az első szobában lakott, a kamra, az istálló és egyéb helyiségek közösek voltak. Az óvoda udvarának a helyén laktak Zele Péterék, őket a Kossuth utcába Jücsüd Mártonékhöz tették. A ház tetőszerkezete nagyon rossz volt, lakásba is beesett az eső. Hegyes Julcsákát, férje Hitel Andró a Hunyadi utcába Jücsüd Imrénékhöz telepítették. Egyszerűen fel kellett pakolni mindent a lakásból, de csak egy kősi holmit tudtak magukkal vinni, a többit otthagyták. Lakókat tettek be vagy éppen rendőroket, ha úgy hozta az élet, ezeket kellett eltartani. Zele Péterék házából óvoda lett (napközi). A mostani óvoda udvaráról van szó, ott akkor még lakóház volt. Az óvoda miatt már előzőleg felszólították őket, hogy a szarvasmarhatartás nem ajánlott, elsőként azt mondták nekik, hogy csináljanak rejtejt medencét, készen is lett. Végül mégis arra jutottak, hogy el kellett adni a tehenet, majd a lakást is el kellett hagyni. Füzesabonyból nem deportáltak senkit! Kulákokat úgy fegyelmelték, ha nem volt határidőre elvett a vetőmag, hiába magyarázták a rossz, kedvezőtlen időjárással, 5-6 napra bezárták őket. T. Marikát is bezárták emiatt, a három gyereke meg a zárka lépcsőjén sirt. Az apjuk meg a fronton maradt a II. világháborúban. Bement Zele (Pircsák) Imre, mi van veletek gyerekek? Bement az anyukánk, de még nem jött ki. Azonnal engedjék ki - mondta Zele Imre. Ez meg is történt. Több helyen a vetőmagként tartálékolt búzát is elvették, majd rendőrök kíséretében vitték be a rendőrségre. De voltak eszesebb emberek, akik ki tudták játszani a hatóságot. Ebben az időben fel is jelentették egymást, de akik beszolgáltak azokhoz is mentek ellenőrizni. A volt csendőrlaktanya mellett volt a kenyér bolt, (most Mátyás király úti kereszt hátánál lévő ház) sorba kellett állni a kenyérért, a kulákokat innen is ki akarták állítani. Nem lehetett sertést vágni csak engedéllyel és megfelelő mennyiséget mindenből be kellett szolgáltatni. Ugyan ez volt a származás hűsöknél, tojásnál is. Ha nem volt meg a megfelelő mennyiség, akkor venni kellett, így pótolták. De itt is voltak rafinált emberek, akik távoli vidékekre mentek el, ahol jóval olcsóbban tudták megvenni a beszorgándó élelmiszereket és a helyszínen be is adták és csak igazolást (cédulát) hozták haza. A sajátjukat viszont helyben nagyobb haszonnal adták el az itteni lakosoknak. Viszont ha sorozó orvos vagy a szövetkezethez ellenőr jött a faluba, akkor egyből nekik kellett helyet, szállást és élelmet adni. Választások rendben, csendben zajlottak a forradalom után. TSZ megalakult, mindenki ment szívvel-lélekkel dolgozni, csak dolgozhasson! Innen is többen mentek ki külföldre. 25 hold után minősült valaki kuláknak. Az interjúalanyunk 28 hold földje volt. De bolt vagy kocsmát esetén is kuláknak minősültek. A forradalom idején Győri Beni szolt ifj. Gál Jánosnak, hogy Oláh-t agyon akarják ütni, ő volt a begyűjtő. A lakására elmentek ott akarták megölni. Gyere ki, gyere ki, kiáltózták! A családjá felesége és a két gyerek elmenekült id. Gál Jánosékhöz. A fent nevezett valahová elment, nem jött ki a hívó szóra. Ezután a menet elindult az állomás irányába. Elsőként a rendőrségre mentek be, ott volt a rendőrség a jegyzőlakásba. Volt köztük részeg Bogár (Bocsi?) Béla, ő el is ment Amerikába, nem mert itt maradni. Több személyt is agyon akartak ütni, de ifj. Gál János, Sziklai János és Gál (Gónó) Beni szolt a tömegnek, hogy nem szabad verekedni, se csúfosodni, mentek ők is tömeggel. Az állomás előtti boltost Klein Ferencet meg akarták ölni. Este Stein doktorhoz rendőrséget küldtek, de az emberek is megvédték az orvost, ha valahová hívják, ne menjen egyedül. Ezután

választották meg a tanácsot. Minden közintézményről és az állomás épületéről leverték a vörös csillagot. A forradalmat követően letartóztatták Gál Jánost, Sziklai Jánost, Dömi? Bélát a rendőrség épületébe zárták. Ott a parancsnok Korözs István azt mondta, hogy este vigyenek a hozzátartozók élelmet, nehogy meglássák. Szerencsére mindig beengedték az élelmet vívót, így legalább naponta egy alkalommal meleg ételhez jutottak. Vád az volt, hogy ők voltak a vezetők a forradalom alatt. Pedig ők nem bántottak senkit, csak csillapítani akarták a tömeget. Ifj. Gál Jánost leváltották a tanácsnál, rangját (hadnagy) elvették, úgy kapta meg ismét, amikor kiengedték, rehabilitálták őket. Forradalom előtt Igaron volt agronómus, megtudták, hogy az apja kulák, dolgozni nem engedték, munkát nem kapott, ezért otthon kellett dolgoznia. Büntetése az lett, hogy a TSZ-be kellett agítálnia, ezért lehetett ismét agronómus. Forradalom idején szedték a krumplit, zöldséget és vitték felfelé autóval Pestre. (Korözs Istvánt szerette mindenki, mert akin tudott azon segített abban az időben. Többen még biztosan emlékeznek rá a telepen lakott, a Kerecsendi úton a Verseny és a Madách utak között.)

Beszéltünk Jakab Rudolfné Fecske Ilonával, Fecske László lányával. Fecske László a forradalom előtt Kazincbarcikán dolgozott kétkezi munkásként. Füzesabony utolsó főjegyzője volt ezért, mint a többi ilyen beosztású személy közigazgatási munkát nem vállalhatott. Egy héten egyszer jött haza hétvégén munkahelyéről, ekkor kérték fel a titkári beosztás elvállalására. Személyesen ő is sokat tett, hogy vér nélkül zajlottak az események a településen. Megtorlás időszakában a családjával éreztették, hogy nem jó ügyet képviselt, ezért hátrányosan kezelték, talán ennek lehetett a következménye, hogy 1958-ban ki kellett költöznük Pusztaszikszóra. Halálát nagymértékben befolyásolhatta a megkülönböztetés

Az MDP (Magyar Dolgozók Pártja) székháza a Rákóczi út 18. szám alatt volt, ez jelenleg családi ház.

Még az 1970-es években is tabunak számított az 1956-os események beszélése. Fényképeket nagyon mélyen eldugták vagy elégették, így a kutatásom során nem tudtam füzesabonyi fotót találni 1956-ról.

Hatvan év távlatából megállapítható hogy olyan dolog történt Füzesabonyban abban a szűk két hétben, ami a XX. század Magyarországon eddig nem volt tapasztalható. Vér nélkül zajlott a forradalom, helyi vezetők, irányítók megértették, itt vérontásnak helye nincs! Nagyon jól irányították a felkelőket, pedig itt is voltak aztán meleg helyzetek! Az egyszerű nép felkelt az elnyomói ellen és a saját maga kezébe akarta venni életének az irányítását. Ezt sajnos egy külső beavatkozás megghiúsította, de ők a névvel nevezett személyek és a névtelen hősök példát mutattak az utókor számára tisztességből, hazaszeretettből, elkötelezettségből, ezért minden fiatalnak példaképül szolgálhattak.

Bocsi János

- ¹ Forrás: Népújság 1995. november. 8. (262. száma)
- ² Forrás: Szerkesztette: Bán Péter, összeállította: Cseh Zita: Az 1956-os forradalom és megtorlás Heves megyei dokumentumai, Eger 2006. 7-9p.
- ³ Forrás: Kozári József: 1956 októbere a főiskolán 169p. Pro Lyceo Agriensi, Nagy József 70. születésnapjára.
- ⁴ Forrás: Kozári József: 1956 októbere a főiskolán 170p. Pro Lyceo Agriensi, Nagy József 70. születésnapjára.
- ⁵ Forrás: Kozári József: 1956 októbere a főiskolán 171p. Pro Lyceo Agriensi, Nagy József 70. születésnapjára.
- ⁶ Forrás: Lszák Lajos: Az 1956-os forradalom pártjai 70-71p.
- ⁷ Forrás: Lszák Lajos: Az 1956-os forradalom pártjai 78p.
- ⁸ Forrás: <https://www.google.hu/search?q=remenyik+zsigmund> 2016. 10. 11.
- ⁹ Forrás: Népújság 1957 év augusztus 29.
- ¹⁰ Forrás: Zombor László képeslapgyűjteménye.
- ¹¹ Forrás: Sipos Attila
- ¹² Forrás: Zombor László képeslapgyűjteménye
- ¹³ Forrás: Bródy Sándor Megyei Könyvtár Eger.

- ¹⁴ Forrás: Szerkesztette: Bán Péter, összeállította: Cseh Zita: Az 1956-os forradalom és megtorlás Heves megyei dokumentumai, Eger 2006. 14-15p.
- ¹⁵ Forrás: http://szovjet-katona.ucoz.hu/index/fuzeshabon_fuzesabony/0-1150 2016. 09. 29.
- ¹⁶ Forrás: Szerkesztette: Bán Péter, összeállította: Cseh Zita: Az 1956-os forradalom és megtorlás Heves megyei dokumentumai, Eger 2006. 434p.
- ¹⁷ Forrás: Kakuk Andrásné Gál Ilona.
- ¹⁸ Forrás: Jakab Rudolfné Fecske Ikona.
- ¹⁹ Forrás: Zele Enikő
- ²⁰ Forrás: Szeredi Attila
- ²¹ Forrás: Szeredi Attila.
- ²² Forrás: Szerkesztette: Bán Péter, összeállította: Cseh Zita: Az 1956-os forradalom és megtorlás Heves megyei dokumentumai, Eger 2006. 24p.
- ²³ Forrás: Szerkesztette: Bán Péter, összeállította: Cseh Zita: Az 1956-os forradalom és megtorlás Heves megyei dokumentumai, Eger 2006. 424 p.
- ²⁴ Forrás: Csaba Attila
- ²⁵ Forrás: Horváth Lászlóné Sziklai Mária
- ²⁶ Forrás: HML, 1956-os gyűjtemény, Füzesabonyi Járási Kiegészítő Parancsnokság iratai 411-412 p.
- ²⁷ Forrás: HML, 1956-os gyűjtemény, Füzesabonyi Járási Kiegészítő Parancsnokság iratai 412-413 p.
- ²⁸ Forrás: HML, 1956-os gyűjtemény, Füzesabonyi Járási Kiegészítő Parancsnokság iratai 413-416 p.
- ²⁹ Forrás: HML, EMB, B. 842/1957
- ³⁰ Forrás: Szerk: Mózes Mihály, Kozári József: Tanulmányok a forradalomról. EKF Lécum Kiadó Eger, 2006. Zachar József: Az 1956-os magyarországi Szovjet fegyveres fellépés néhány világgpolitikai összefüggése 51- 80 p.
- ³¹ Forrás: HML, 1956-os gyűjtemény, Füzesabonyi Járási Kiegészítő Parancsnokság iratai 420 p.
- ³² Forrás: Népújság, 1956. év november 9. (88. száma)
- ³³ Forrás: HML, 1956-os gyűjtemény, Füzesabonyi Járási Kiegészítő Parancsnokság iratai 421 p.
- ³⁴ Forrás: Népújság, 1956. év november 9. (88. száma) 2p.
- ³⁵ Forrás: HML, 1956-os gyűjtemény, Füzesabonyi Járási Kiegészítő Parancsnokság iratai 421-424 p.
- ³⁶ Forrás: HML, 1956-os gyűjtemény, Füzesabonyi Járási Kiegészítő Parancsnokság iratai 424-427 p.
- ³⁷ Forrás: Szerkesztette: Bán Péter, összeállította: Cseh Zita: Az 1956-os forradalom és megtorlás Heves megyei dokumentumai, Eger 2006. 34 p.
- ³⁸ Forrás: HML, 1956-os gyűjtemény, Füzesabonyi Járási Kiegészítő Parancsnokság iratai 424-427 p.
- ³⁹ Forrás: HML, EMB B. 241/1957. Alföldi Tibor és társainak büntetőpere.
- ⁴⁰ Forrás: HML XV-42/6 Művelődésügyi Minisztérium rendelete alapján.
- ⁴¹ Forrás: HML XV-42/6 Kimutatás népgazdasági áthelyezési tervekről.
- ⁴² Forrás: Szeredi Attila
- ⁴³ Forrás: Szeredi Attila
- ⁴⁴ Forrás: Szeredi Attila
- ⁴⁵ Forrás: Szeredi Attila
- ⁴⁶ Forrás: Szeredi Attila
- ⁴⁷ Forrás: HML XV-42/6 Leváltott igazgatók jegyzéke.
- ⁴⁸ Forrás: HML XV-42/6 Új igazgatók jegyzéke.
- ⁴⁹ Forrás: HML XV-42/6 Áthelyezett tanárok jegyzéke.
- ⁵⁰ Forrás: HML XV-42/6 Heves megyei Tanács, Titkársági iratok 688/1957. Ellenforradalmárook bírósági feljelentése.
- ⁵¹ Forrás: HML XV-42/6 Heves megyei Tanács, Titkársági iratok 179/1957. Szovjet hősi emlékművek helyreállítása.
- ⁵² Forrás: HML XV-42/6 Heves megyei Tanácsa Titkársági iratok 89/1957. Október 23-a után bekövetkezett károk.
- ⁵³ Forrás: HML XV-42/6 Heves megyei Tanácsa Titkársági iratok 144/1957. Ellenforradalom idején okozott károk ügyében felelősségre vonások.

X. Füzes Fesztivál

2016. szeptember 3.

Kövessen minket a Facebookon is!

Füzesabony, Rákóczi Ferenc út 81
Nvítva: H-V: 08-20 Tel: 06 30/415-4614

Napsugár étterem Októberi Menü Étlap

	Nap	Leves	Főétel A	Főétel B
Állandó választható leves: Csontleves				
2016-10-24	Hétfő	Sertésragu leves	Csirkepaprikás galuskával	Kolbászos paprikásburgonya
2016-10-25	Kedd	Minesztra leves	Finomfőzelék, sült virsli	Hentes tokány, főtt tészta
2016-10-26	Szerda	Lebbencsleves	Sajtos-tejfölös csirkemell, rizibizi	Szilvás gombóc
2016-10-27	Csütörtök	Korhelyleves	Magyaros sertésmáj, burgonyapüré	Grízes tészta, baracklekvár
2016-10-28	Péntek	Gombakrémleves	Carbonara spagetti	Bakonyi sertésszelet galuskával

Rendelésfelvétel: Telefonon, E-mailben, Facebookon. Telefonszám: 06 30/415-4614, E-mail: etteremnapsugar@gmail.com

Menü ára: 890.-Ft. www.facebook.com/napsugar.fuzesabony

**Kiszállítással is!
12-15 óra között**

**Rendezvények (ballagás, keresztelő, születésnap, baráti és céges összejövetelek, esküvők, lakodalmak) lebonyolítását vállaljuk max. 50 főig.
Érdeklődni lehet telefonon: 06 30/415-4614**

